

ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಮೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಪಾತ್ರ

ಡಾ. ಸರ್ವಮಂಗಳ*

*ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಮಹಾರಾಣಿ ಮಹಿಳಾ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಜೆಎಲ್‌ಬಿ ರಸ್ತೆ, ಮೈಸೂರು.

Abstract:

"ನೊಂದವರ ನೋವು ನೋಯದವರೆಂತೂ ಬಲ್ಲರು" ಎಂಬ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯವರ ಮಾತಿನಂತೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಮಾತ್ರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲರು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ಹಾಗಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಮೋಚನೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಅವರ ಸಂಘಟಿತರಾಗಬೇಕು, ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು, ನಾಯಕತ್ವದ ಗುಣಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಗುರಿಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುನ್ನುಗ್ಗಬೇಕು, ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಚಳುವಳಿಗಳು, ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮಹಿಳೆಯರಿಂದಲೇ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಮೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ/ಆನುಷಂಗಿಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

Keywords: ಮಹಿಳೆ, ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿ, ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನೆ, ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ.

ಪೀಠಿಕೆ

1970ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮಹಿಳಾ ಗುಂಪು ಅಥವಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಹಿಳಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅರ್ಥೈಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಸುಧಾರಣಾವಾದಿ ಚಳುವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಚಳುವಳಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲೂ 1975ರ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ವರ್ಷ, ದಶಕದ ಆಚರಣೆ ಇದರ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಯಿತು. ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಸದಾ ತಾರತಮ್ಯ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುತ್ತಿದ್ದುದು ಇವುಗಳ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಯಿತು. ಶೋಷಿತರಲ್ಲೇ ಅತಿ ಶೋಷಿತರು, ಬಡವರಲ್ಲೇ ಅತಿ ಬಡವರು, ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರೂ ಆಗಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ, ಹಾಗೂ ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ

Please cite this article as: ಸರ್ವಮಂಗಳ. (2022). ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಮೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಪಾತ್ರ. ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್ನೋವೇಟಿವ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 1(5), 156-161.

ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಪಾತ್ರವು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನವೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ, ವಿಮೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಅವಲೋಕನ

ಮಂಗಳ ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ (2007) ರವರು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ 1974-1990ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯ ಹೊಸ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಉಮಾ ಚಕ್ರವರ್ತಿ (2005) ರವರು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದೊಳಗಿನ ಪಿತೃಪ್ರಭುತ್ವದ ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕುಟುಂಬದೊಳಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅಸಮಾನತೆಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟಗಳು ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯ ಮಹಿಳಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಕಾನೂನು ಹಿಂದಿನ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಂತವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಾದ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯೆಡೆಗಿನ ಚಾಲನೆಯು ಚಳವಳಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಎಡ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ರಾಜಕೀಯ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸ್ಥಾಪಿತ ರಾಜಕೀಯ ರಚನೆಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಲು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿಗಳು ಒತ್ತಾಯಿಸಿರುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಮೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.
- ಮಹಿಳಾ ಚಳವಳಿಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.

ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಧಾನ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಆನುಷಂಗಿಕ/ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲಗಳಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು, ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು, ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪ್ರೌಢಪ್ರಬಂಧಗಳು, ಸುದ್ದಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಿಳಾ ಚಳವಳಿಯ ಅರ್ಥ

ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಶೋಷಣೆ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡ ಸಂಘಟನಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟವೇ ಮಹಿಳಾ ಚಳವಳಿ. ಜೂಡಿತ್ ವ್ಯಾನ್ ಅಲೆಲ್ "ಪುರುಷರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ಆಕ್ರಮಣ, ಮಾಡಿದ ಅವಮಾನ, ಶೋಷಣೆ, ತಾರತಮ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಆಕ್ರೋಶ ಮತ್ತು

ನೋವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು ಮಾಡಿದ ಹೋರಾಟವೇ ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನತೆ, ಮಹಿಳಾ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ, ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ, ವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಮೌಲ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅನೇಕ ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗಳು ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಸತಿ ಪದ್ಧತಿ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟ, ವಿಧವಾ ಪುನರ್ ವಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆದ ಹೋರಾಟ, ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹದ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟ, ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆದ ಹೋರಾಟ, ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯೋಗದ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ನಡೆದ ಹೋರಾಟ, ಮಹಿಳೆಯರ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ನಡೆದ ಹೋರಾಟ, ಮಹಿಳೆಯರ ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ನಡೆದ ಹೋರಾಟ, ಮೀಸಲಾತಿಗಾಗಿ ನಡೆದ ಹೋರಾಟ, ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ, ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಅತ್ಯಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ, ಬೆತ್ತಲೆ ಸೇವೆ, ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ, ಹೆಣ್ಣು ಭ್ರೂಣ ಹತ್ಯೆ ಮತ್ತು ಶಿಶುಹತ್ಯೆಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟ, ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯದ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟ, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ದಶಕ, ಮರ್ಯಾದಾಹತ್ಯೆ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಅರ್ಥ

ಸರಳ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳೆಂದರೆ "ಮಹಿಳೆಯರದೇ ಸ್ವತಂತ್ರ, ಸ್ವಾಯತ್ತ, ಪ್ರಬಲ ನಾಯಕತ್ವವಿರುವ ಸಂಘಟನೆಗಳಾಗಿವೆ" ಅಂದರೆ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಸಂಘಟಿಸಿರುವ, ಮಹಿಳೆಯರೇ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿರುವ ಸಂಘಟನೆ ಅಥವಾ ಚಳುವಳಿಗಳೆ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಅಥವಾ ಚಳುವಳಿಗಳಾಗಿವೆ. ವಿಶಾಲ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ "ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ತತ್ವ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಿಂದ, ಮತ-ಧರ್ಮದ ಮೂಲಭೂತವಾದಿ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಂದ, ಜಾಗತಿಕ ವಲಯದ ಬಲಾಢ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಅಥವಾ ಹೊರತಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದು, ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಸಂಘಟನೆಗಳೆ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳಾಗಿವೆ" ಅಂದರೆ ಮಹಿಳಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಅವುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಅಥವಾ ಧರ್ಮದ ನಾಯಕರು ಇದರ ನಾಯಕರಾಗಿರದೆ ಸ್ವತಃ ಮಹಿಳೆಯರೇ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿರುವ ಸಂಘಟನೆಗಳೆ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಭಾರತದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳೆಂದರೆ ಮುಕ್ತಿ ಸಂಘಟನೆ, ಮಹಿಳಾ ದಕ್ಷತಾ ಸಮಿತಿ, ಸಮತಾ ಮಂಚ್, ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘರ್ಷ ಸಮಿತಿ, ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಘರ್ಷ ಮುಕ್ತ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಹಿಳಾ ಗುಂಪು, ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಸಂಘಟನೆ, ಶ್ರಮಿಕ ಸಂಘಟನೆ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳು/ಆದ್ಯತೆಗಳು

ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು ತಮ್ಮದೇಯಾದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮಾದರಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ, ಸ್ವಾಯತ್ತ,

ನಾಯಕತ್ವ/ಮಹಿಳೆಯರೇ ಸಂಘಟಿಸಿ, ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀವಾದವೆಂಬ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕತೆ, ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಘಟನೆ/ಸಂಘಟನಾತ್ಮಕತೆ, ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಶೋಷಣೆ, ದೌರ್ಜನ್ಯ, ತಾರತಮ್ಯ ವಿರೋಧಿ ಹೋರಾಟ, ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮನುಷ್ಯರಂತಲ್ಲದೆ, ವಸ್ತುಗಳಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸುವವರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ, ಸಮಾನತೆ, ವಿಮೋಚನೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಮಹಿಳಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟ, ಬಳಕೆದಾರರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟ, ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ, ಲಿಂಗ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ, ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ವಾಹಿನಿಯಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ದನಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುವುದು, ಮಹಿಳೆ ತನ್ನ ದೇಹ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು, ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಮುಂತಾದವು.

ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು

ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಯು ಸಶಕ್ತವಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಾಯಕತ್ವವು ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಮಹಿಳೆಯರದೇ ನಾಯಕತ್ವವಿರುವ, ಮಹಿಳೆಯರೇ ಸಂಘಟಿಸುವ ಸಂಘಟನೆ/ ಚಳುವಳಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಮಹಿಳೆಯರೇ ತಮ್ಮ ಚಳುವಳಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಂತಾಗಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು, ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ, ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಗಟ್ಟಿ ದ್ವನಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದರ ಅಗತ್ಯತೆ, ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಹೊರತಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ, ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನೆಲಗಟ್ಟಿನ ಅಗತ್ಯತೆ, ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಅಗತ್ಯತೆ, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ದಶಕದ ಪ್ರೇರಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ/ಚಳುವಳಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳು

ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿಂಸೆ, ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ, ಮಹಿಳಾ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಹಿಂಸೆಗಳು, ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ, ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ, ಮಹಿಳಾ ಆರೋಗ್ಯದ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಮೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಚಳುವಳಿಗಳ ಪಾತ್ರ

ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಅರ್ಥ, ಸ್ವರೂಪ, ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಿಂದಲೇ ಇವು ಹೇಗೆ ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕ್ರೋಢಿಸಿ ಮುಂದಿನಂತೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

- ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತಂದಿದೆ.

- ಸರ್ಕಾರ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ.
- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿ, ಮಹಿಳಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ.
- ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ದೊರಕಿದೆ.
- ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ.
- ಪಿತ್ತಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಪಾಲು, ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
- ಕೋಮುಸೌಹಾರ್ದ, ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಗ್ರಾಹಕರ ರಕ್ಷಣೆ, ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುವ ಇತರೆ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ.
- ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಕೋಮುವಾದವನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವ, ಮೀಸಲಾತಿ ವಿರೋಧಿಸುವ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ, ಬಲಪಂಥೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ, ಎಡಪಂಥೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳೊಂದಿಗೆ/ ಸಂಘಟನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.
- ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ, ಧರ್ಮ ನಿರಪೇಕ್ಷ, ಜಾತ್ಯತೀತ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು, ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ.
- ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದೆ. ಉದಾ: ಮಾನಸ, ಅಚಲ, ಮಾನುಷಿ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಲಿಂಗ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಇಲ್ಲದ, ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಗೌಣಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಇಲ್ಲವೇ ತಿರುಚಿದಾಗ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗಾರರು/ಪತ್ರಕರ್ತರು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಆಧಾರವಾಗಿವೆ.
- ವಿವಿಧ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲು, ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲು, ಸಮಾವೇಶಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಸಮತಾ ವೇದಿಕೆಯ ಆಶಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಮಾವೇಶ.
- ಮಹಿಳೆಯರ ಆತ್ಮಗೌರವದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ.
- ಸಮಾನ ನಾಗರಿಕ ಅಥವಾ ಏಕರೂಪ ಕಾನೂನು ಸಂಹಿತೆಗಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದೆ.

- ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಚಳುವಳಿಗೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ಮಹಿಳಾ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಒಟ್ಟಾರೆ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದ ದೌರ್ಜನ್ಯದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬದುಕುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಪುರುಷರೂ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು, ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸುವವರು ಮಹಿಳೆಯರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ನಾಯಕತ್ವದ ಗುಣವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಮೂಲಕ, ಮಹಿಳೆಯರೇ ಚಳುವಳಿಯ ಗುರಿ-ಧ್ಯೇಯ, ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಮೋಚನೆಯಲ್ಲಿ, ಸಬಲೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಸಕರಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಮಂಗಳಾ ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ. (2007). ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನ: ಒಂದು ಪ್ರವೇಶಿಕೆ. ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ.
- ಶಂಕರರಾವ್ ಚ.ನ. (2011). ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ದರ್ಶನ ಭಾಗ-3. ಜೈ ಭಾರತ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ಶ್ರೀಮತಿ ಹೆಚ್.ಎಸ್. (2001). ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.
- Risman, B. J. (2004). Gender as a Social Structure. *Gender & Society*, 18(4), 429–450. <https://doi.org/10.1177/0891243204265349>
- Scharff, V. (2004). Twenty Thousand Roads: Women, Movement, and the West. *The Annals of Iowa*, 63(2), 212–213. <https://doi.org/10.17077/0003-4827.10799>
- Uma Chakravarthi. (2005). How Autonomous is the Autonomous Women's Movement?. *Samyukta: A journal of Gender and Culture*. 5(2), <https://samyuktajournal.in/how-autonomous-is-the-autonomous-womens-movement/>